

Pradžia>Šeimos teisė ir paveldėjimas>Vaiko įkurdinimas kitoje valstybėje, be kita ko, globėjų šeimoje

Civilinės teisenos srityje nebaigtos procedūros ir procesai, pradėti iki pereinamojo laikotarpio pabaigos, bus tęsiami pagal ES teisę. Remiantis abipusiu susitarimu su Jungtine Karalyste, atitinkama su Jungtine Karalyste susijusi informacija E. teisingumo portale bus saugoma iki 2022 m. pabaigos.

Vaiko įkurdinimas kitoje valstybėje, be kita ko, globėjų šeimoje

Anglija ir Velsas

1 Ar pagal jūsų nacionalinę teisę yra nustatyta prievolė konsultuotis ir gauti sutikimą prieš įkurdinant vaiką kitoje valstybėje? Nurodykite galimas išimtis.

Tam, kad valstybė per vietos valdžios instituciją galėtų patikėti vaiką šeimai, ji turi remtis 1989 m. Vaikų įstatymu. Tai būtų atliekama remiantis arba 20 straipsniu, kuriame reikalaujama, kad vietos valdžios institucija tam tikromis aplinkybėmis apgyvendintų vaiką, arba teismo nutartimi dėl globos, priimta pagal 31 straipsnį. Vietos valdžios institucijoms pagal Anglijos teisę priimant sprendimus dėl vaiko patikėjimo šeimai, į vaiko poreikius turi būti atsižvelgiama pirmiausia. 2010 m. Globos planavimo, vaiko patikėjimo šeimai ir bylų peržiūros (Anglija) taisyklėse (toliau – 2010 m. Taisyklės) nurodyta, kad atsakinga valdžios institucija dėl vaikų, kuriuos apgyvendina arba globoja vietos valdžios institucija, globos plano, jei pagrįstai tikslinga, turėtų susitarti su bet kuriuo iš vaiko tėvų ir (arba) su asmeniu, kuris nėra vienas iš vaiko tėvų, tačiau vaiko atžvilgiu turi tėvų pareigas, arba, jeigu tokio asmens nėra – su asmeniu, kuris vėliausiai rūpinosi vaiku prieš atsakingai valdžios institucijai patikint vaiką šeimai. Jeigu 16 metų ar vyresnis vaikas sutinka, kad vietos valdžios institucija jį apgyvendintų, 2010 m. Taisyklėse reikalaujama, kad globos planas būtų suderintas su pačiu vaiku.

Kalbant apie privačios globos šeimoje apibrėžtą atitinkančią tvarką, vietos valdžios institucija privalo nustatyti, ar bus pakankamai apsaugota ir skatinama vaiko gerovė, ir, vykdydama savo pareigas pagal 1989 m. Vaikų įstatymo 67 straipsnį, turėtų nustatyti visų privačios globos tvarkos aspektų tinkamumą. Siekiant tai įgyvendinti, 2005 m. Privačios vaikų globos tvarkos taisyklėse (2005 m. Taisyklės) numatyta, kad privatus globėjas iki globos pradžios iš anksto apie šią globą praneša vietos valdžios institucijai, tačiau jeigu vaikas turi būti perduotas globai per šešias savaites, tada vietos valdžios institucija turi būti informuojama nedelsiant. Bet kuris privačioje vaiko globoje dalyvaujantis asmuo turėtų vietos valdžios institucijai apie tai pranešti iš karto, kai tik susitariama dėl globos. Vietos valdžios institucijos atstovai turi apsilankyti būste ir pasikalbėti su siūlomais privačiais globėjais, namų ūkio nariais ir vaiku ir, jeigu įmanoma, aplankyti vaiko tėvus bei kitus tėvų pareigas vaiko atžvilgiu turinčius asmenis ir su jais pasikalbėti. Vietos valdžios institucija turi kuo geriau išsiaiškinti 2005 m. Taisyklių prieduose išdėstytą įvairią informaciją.

2 Jei reikalaujama iš anksto konsultuotis ir gauti sutikimą, su kuria institucija reikia konsultuotis ir gauti jos sutikimą?

Jeigu vaiką šeimai patiki vietos valdžios institucija, pagal 1989 m. Vaikų įstatymo 20 straipsnį turi būti atliktos konsultacijos ir duotas sutikimas, t. y. dėl vaiko patikėjimo šeimai turi susitarti tėvai arba kiti tėvų pareigas vaiko atžvilgiu turintys asmenys, be to, turi būti įvykdytos vaiko apgyvendinimo sąlygos. Kitas variantas – vaiką vietos valdžios institucijos gali patikėti šeimai pagal teismo priimtą nutartį dėl globos. Abiem atvejais vietos valdžios institucija visų pirma turi įvykdyti 1989 m. Vaikų įstatymo ir 2010 m. Taisyklių reikalavimus. Jei pagrįstai tikslinga, vietos valdžios institucija turi siekti sudaryti susitarimą su vaiko tėvais ar bet kuriuo kitu asmeniu, turinčiu tėvų pareigas vaiko atžvilgiu, o jeigu tinkama pagal amžių – ir su vaiku, dėl globos plano, kuriame būtų išdėstyta, kaip vietos valdžios institucija patenkins vaiko poreikius.

Susitarimo dėl privačios globos atveju privatus globėjas tampa atsakingas už kasdienį rūpinimąsi vaiku, kad būtų skatinama ir apsaugota jo gerovė. Aukščiausia pareiga užtikrinti ir skatinti privačiai globojamo vaiko gerovę ir toliau tenka kuriam nors iš tėvų arba kitam asmeniui, turinčiam tėvų pareigas. Vietos valdžios institucija privačių globėjų oficialiai netvirtina ir neregistruoja. Tačiau vietos valdžios institucijos privalo įsitikinti, kad tinkamai apsaugota ir skatinama vaikų, kurie yra arba bus privačiai globojami tų vietos valdžios institucijų veiklos teritorijoje, gerovė. Teisinės pareigos vaiko atžvilgiu tenka būtent tai vietos valdžios institucijai, kurios veiklos teritorijoje privačiai globojamas vaikas gyvena. 2005 m. Taisyklėse nustatomos pareigos tėvams arba tėvų pareigas turinčiam asmeniui, privatiems globėjams ir visiems kitiems (tiesiogiai ar netiesiogiai) globoje dalyvaujantiems asmenims už vaiką, kuris bus privačiai globojamas, pasirūpinti, kad vietos valdžios institucijai būtų pranešta apie siūlomą arba faktinį susitarimą dėl privačios globos. Be to, švietimo, sveikatos ir kiti specialistai taip pat turėtų pranešti vietos valdžios institucijai apie jiems žinomą susitarimą dėl privačios globos, jeigu jie nėra įsitikinę, kad vietos valdžios institucijai buvo arba bus pranešta apie tą susitarimą.

3 Trumpai aprašykite konsultacijų rengimo ir sutikimo gavimo procedūrą (nurodykite reikiamus dokumentus, terminus, procedūros sąlygas ir kitą susijusią informaciją).

Jeigu vaiką šeimai patiki vietos valdžios institucija, 2010 m. Taisyklėse nustatyti globos planavimo proceso terminai, tačiau pranešimas apie sprendimą dėl vaiko patikėjimo šeimai nenustatytas. Atsakinga valdžios institucija, prieš pirmą kartą patikėdama vaiką šeimai, pirmiausia turi parengti globos planą, o jeigu to daryti nepraktiška, tada ji planą turi parengti per dešimt darbo dienų nuo pirmojo vaiko patikėjimo šeimai. Planas turi būti nuolat tikrinamas, tai prižiūri nepriklausomas tikrintojas. Atsakinga valdžios institucija pirmą kartą vaiko bylą turi peržiūrėti per 20 darbo dienų nuo tos dienos, kurią vaikas pradėdamas globoti. Antroji peržiūra turi būti atliekama ne vėliau kaip per tris mėnesius nuo pirmosios, o vėlesnės peržiūros turi būti atliekamos šešių mėnesių neviršijančiais intervalais. Peržiūras atlieka vaiko socialinis darbuotojas (kurį paskiria atsakinga valdžios institucija), jas atlikus turėtų būti įsitikinta, kad atitinkamais atvejais buvo konsultuojamasi su vaiku, kitomis šalimis, įskaitant globėjus, vaiko mokyklą arba darželį, medicinos specialistą ar kitą susijusį asmenį.

2005 m. Taisyklėse numatyti pranešimo terminai, vertinimas ir tolesnis reikalavimas vietos valdžios institucijai įsitikinti, kad jos veiklos teritorijoje privačiai globojamų vaikų gerovė yra apsaugota ir skatinama. Kalbant apie pranešimą, asmuo, siūlantis privačiai globoti vaiką, atitinkamai vietos valdžios institucijai apie šį pasiūlymą turi pranešti likus bent šešioms savaitėms iki tos dienos, kurią turi būti pradėdama privati globa, arba nedelsdamas, jeigu globa turi būti pradėdama likus mažiau nei šešioms savaitėms. Be to, bet kuris asmuo, taip pat ir vienas iš tėvų arba kitas tėvų pareigas vaiko atžvilgiu turintis asmuo, kuris (tiesiogiai ar netiesiogiai) dalyvauja ar nedalyvauja rengiantis privačiai vaiko globai, turi atitinkamai vietos valdžios institucijai kuo greičiau pranešti apie tai, kad globai yra pasirengta. Per septynias dienas nuo pranešimo apie šį pasirengimą vietos valdžios institucijos atstovai turi apsilankyti būste, kuriame bus globojamas vaikas. Vietos valdžios institucija įvertina pasirengimą arba siūlomą pasirengimą globai. Tada vietos valdžios institucijos vykdo tolesnius apsilankymus. Būste, kuriame globojamas vaikas, turi būti lankomasi ne rečiau kaip kas šešias savaites per pirmuosius metus ir ne rečiau kaip kas dvylika savaičių antraisiais ir vėlesniais globos metais.

4 Pagal jūsų valstybės narės nacionalinę teisę – ką reiškia globėjų šeima?

Pagal Anglijos teisės aktus vaikus globojančia šeima laikoma situacija, kai vietos valdžios institucija patiki vaiką registruotos globos paslaugų agentūros patvirtintam asmeniui – globėjui, įvertinusi globėjo ir jo namų ūkio tinkamumą vaiko arba jaunuolio, kurį valstybė ėmėsi globoti, globai. Agentūra gali įvertinti ir patvirtinti bet kurį asmenį, kurį laiko tinkamu. Atlikdama vertinimą, agentūra atsižvelgia į galimą visų namų ūkio narių poveikį globai arba indėlį į ją. Tikimasi, kad bus patikrinta informacija apie visų namų ūkio narių, nepatvirtintų kaip globėjai, teistumą, o šio patikrinimo rezultatai gali turėti poveikį namų ūkio tinkamumo vertinimui.

Be to, privati globa vykdoma remiantis 1989 m. Vaikų įstatymo 66 straipsniu, kai jaunesniam negu 16 metų vaikui (arba jaunesniam negu 18 metų neįgaliam vaikui) globą ir būstą savo namuose suteikia asmuo, kuris nėra vienas iš tėvų, tėvų pareigas vaiko atžvilgiu turintis asmuo ar giminaitis (kaip apibrėžta 1989 m. Vaikų įstatymo 105 straipsnyje, t. y. vienas iš senelių, tikras ar netikras brolis ar sesuo, (brolienė ar svainis), dėdė ar teta (dėdienė ar tetėnas) ar įtėvis / įmotė nebus privatūs globėjai). Vaikas nelaikomas privačiai globojamu, jeigu asmuo jį globoja trumpiau negu 28 dienas ir neketina ilgiau to daryti. Šios apibrėžties išimtis yra nustatytos 1989 m. Vaikų įstatymo 8 priede. Jeigu jaunuolis nėra neįgalus pagal 1989 m. Vaikų įstatymą, jaunuolio privati globa pasibaigia, kai jam sueina 16 metų, tačiau jeigu gyvenamoji vieta nepasikeičia, tada įstatyme nustatytos gairės –

1989 m. Vaikų įstatymo pakeitimo įstatymo Privačios globos gairės – taikomos toliau, nes globa virsta neoficialia šeimos ir draugų globa.

Privatus globėjas tampa atsakingu už kasdienį rūpinimąsi vaiku. Tėvų pareigos vaiko atžvilgiu ir toliau tenka kuriam nors iš tėvų. Vietos valdžios institucija privataus globėjo oficialiai netvirtina ir neregistruoja. Tačiau vaiko gyvenamosios vietos valdžios institucija privalo įsitikinti, kad apsaugota ir skatinama vaikų, kurie yra arba bus privačiai globojami tos vietos valdžios institucijos veiklos teritorijoje, gerovė. Atlikdama minėtą įvertinimą, vietos valdžios institucija turi nustatyti visų privačios globos tvarkos aspektų tinkamumą, kaip numatyta 2005 m. Taisyklėse. Kai vietos valdžios institucija nėra įsitikinusi, kad privačiai globojamo vaiko gerovė yra arba bus tinkamai apsaugota ar skatinama, ji turi imtis pagrįstų veiksmų užtikrinti, kad vaiką apgyvendintų vienas iš jo tėvų (ar kitas tėvų pareigas turintis asmuo) arba giminaitis, ir apsvarstyti, ar institucija turi atlikti jai įstatyme nustatytas su vaiku susijusias funkcijas.

5 Ar į globėjų šeimos sąvoką įtraukiami giminaičiai? Jei taip, kokie?

Valstybė per vietos valdžios instituciją vaiką šeimai patiki tik tokiais aplinkybėmis, kai giminaičiai yra praėję globos vertinimo procesą ir juos tinkamai globoti pripažino globos paslaugų teikėjo sušaukta globos komisija. „Šeimos ir draugų“ statusą turintys globėjai Anglijoje sudaro maždaug 18 proc. visų globėjų. Jie vertinami ne taip griežtai; nors jie ir gauna finansinę paramą rūpinimosi vaiku ar vaikais išlaidoms padengti, nesitikima, kad jie globos giminystės ryšiais nesusijusius vaikus. Tai gali būti su vaiku giminystės ryšiais susijęs arba apskritai ryšį su vaiku turintis asmuo.

Privačios globos atveju privatus globėjas gali būti išplėstinės šeimos narys, pvz., pusbrolis arba vieno iš senelių sesuo. Tačiau asmuo, kuris yra giminaitis pagal 1989 m. Vaikų įstatyme nustatytą giminaičio apibrėžtį, t. y., vienas iš senelių, tikras ar netikras brolis ar sesuo (brolienė ar svainis), dėdė ar teta (dėdienė ar tetėnas) ar vienas iš įtėvių, privačiu globėju nelaikomas. Privatus globėjas gali būti šeimos draugas, vaikų draugo vienas iš tėvų arba vaiko šeimos anksčiau nepažinotas asmuo, norintis privačiai globoti vaiką. Vis dėlto pabrėžtina, kad globa privačia laikoma tik tada, kai vaikas yra jaunesnis negu 16 metų (arba jaunesnis negu 18 metų, jeigu yra neįgalus) ir jis globojamas ir aprūpinamas būstu 28 dienų arba ilgesnį laikotarpį.

Paskutinis naujinimas: 02/08/2021

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teisminio tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teisminis tinklas, nei Europos Komisija neprisiima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.